

02-09-2009

Sagsnr.
2009-116575

Dokumentnr.
2009-511298

Sagsbehandler
Birthe Bertelsen

Tekniske bemærkninger til fredningsforslag for Kløvermarken

Danmarks Naturfredningsforening begrundet sit fredningsforslag for Kløvermarken med landskabelige, kulturhistoriske og rekreative hensyn. Samtidig oplyser foreningen i baggrunden for fredningsforslaget, at den kunne støtte realiseringen af et byggeri på dele af arealet i form af projektet Den grønne flod (evt. med mindre ændringer af konkurrenceforslaget), der ville indebære bebyggelse af randzonerne på Kløvermarken, mens de centrale dele af arealet samt et tilstødende areal mod øst blev udlagt til rekreative formål. Det synes uklart, hvordan de kvaliteter, der ifølge Naturfredningsforeningen ikke ville gå tabt ved en delvis bebyggelse af arealet, kan begrunde behovet for en fredning, når Københavns Kommune har besluttet ikke at bebygge arealet, men at fastholde det til idrætsformål.

Københavns Kommune vurderer, at de landskabelige og kulturhistoriske interesser i det frie udsyn over arealet ind mod byens tårne vil være sikret ved en fortsat anvendelse til idrætsformål som besluttet af Borgerrepræsentationen den 12. marts 2009 og som fastlagt i Kommuneplan 2009 (p.t. under endelig vedtagelse), hvor Kløvermarken i lighed med andre idrætsanlæg er et O1-område.

Center for Byudvikling

Rådhuset, 3. Sal, 9
1599 København V

Telefon
3366 2688

Telefax
3366 7003

E-mail
bbe@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800176

www.kk.dk

Det forekommer derimod tvivlsomt, hvordan de landskabelige og kulturhistoriske interesser vil blive varetaget ved en evt. fredning, idet forslaget i § 1 stiller krav om, at beplantning holdes i lav højde, men omvendt i § 4 kræver, at der plantes op til 50 store træer på arealet, således at det landskabelige præg kun i ”overvejende grad” fastholdes.

Københavns Kommune finder, at hensynet til befolkningens rekreation, der ifølge forslaget med henvisning til naturbeskyttelseslovens § 1, stk. 3, i særlig grad skal begrunde behovet for fredning, ikke tilgodeses ved en evt. fredning. Forslaget lægger op til markante ændringer og begrænsninger i driften og brugen af Kløvermarken, som vil indskrænke dens værdi for idrætslivet væsentligt. Dette skal ifølge Danmarks Naturfredningsforening ske for at ændre området i retning af en park, hvor det almene friluftsliv samt etableringen af nye elementer (plantning af op til 50 træer, et øget ”naturindhold”) skal fremmes. Dette kan kun ske på bekostning af brugen til idrætsformål, der vil blive indskrænket i forhold til i dag og berøvet de muligheder for udvikling (i form af øget kapacitet, nye idrætsformer), som Borgerrepræsentationen i sin beslutning den 12. marts 2009 lagde afgørende vægt på.

Kløvermarken ligger i et område, der i forvejen byder på gode muligheder for de fleste former for rekreation og på områder med et betydeligt naturindhold. Amager Fælled er fredet ikke mindst for sit naturindhold og nærheden til byen, voldanlæggene omkring Christianshavn byder både på kulturhistorie og naturoplevelser, Amager Strandpark er ligeledes fredet til gavn for navnlig uorganiseret rekreation, de store kolonihaveområder er beskyttet som varige i medfør af kolonihaveloven osv. Der er således store beskyttede områder til rådighed for almen rekreation rundt om Kløvermarken.

Kløvermarken er derimod et idrætsanlæg, som primært skal tilbyde muligheder for at dyrke sport. Det anslås, at idrætsfaciliteterne på Kløvermarken årligt benyttes af omkring 172.000 organiserede brugere, langt størstedelen fodboldspillere. Egnede anlæg til aktiv fysisk udfoldelse bliver stadig vigtigere af sundhedsmæssige årsager, samtidig med at befolkningens ønsker om gode idrætsfaciliteter er voksende. Det er derfor afgørende at kunne udvikle tilbuddene og kapaciteten løbende i takt med behovene. Fredningsforslaget indeholder formuleringer om, at den nuværende intensive brug til idrætsformål fortsat skal kunne finde sted. På baggrund af forslagets indhold må Københavns Kommune konkludere, at dette ikke vil kunne lade sig gøre.

Kløvermarkens Idrætsanlæg er i dag officielt forbeholdt organiserede brugere, og kapaciteten i den nuværende udformning er fuldt belagt. Det store græsareal er fuldt udnyttet til opstregede boldbaner. De

eksisterende mellemrum mellem banerne gør det muligt at aflaste græsbanerne ved at flytte dem rundt på arealet. Indskrænkes denne mulighed af hensyn til andre formål (arealforbrug til beplantning, naturindhold mv.), vil boldbanerne hurtigt slides ned, så det i perioder bliver nødvendigt at stoppe brugen af dem helt og afløse aktiviteter. Fredningsforslagets intention om at sikre og forbedre offentlighedens adgang til arealet vil i den sammenhæng betyde et yderligere slid på boldbanerne. Med organiserede brugere er det muligt at afløse træning og kampe, hvis banerne er nedslidte eller opblødte af vand. Ved en øget adgang for selvorganiserede rekreative brugere vil det imidlertid ikke være muligt at sikre slidte eller våde baner mod yderligere belastning. Dette vil også betyde længere hvileperioder med afløsning af aktiviteter.

Københavns Kommune ønsker, at flest mulige brugere, herunder om muligt også selvorganiserede brugere, får gavn af idrætsanlægget på Kløvermarken. Derfor har kommunen behov for at kunne udnytte alle muligheder for at forbedre området kapacitet. Dertil hører blandt andet alternativer til græsbaner (kunststof mv.) og belysning af flere baner, så træningen kan foregå, når brugerne har tid. Forskellige former for hegn og afskærmninger bidrager også til, at arealet kan bruges mere intensivt. Der er tale om lette og transparente hegn, der ikke påvirker udsynet over området. Fredningsforslagets forbud mod hegn, belysning og ændringer i terræn/overflader (hvortil kunstgræsbaner hører) fratager kommunen de værktøjer, der i nogen grad vil kunne kompensere for øget slid og dermed muliggøre flere brugere. Også fredningsforslagets forbud mod alle former for skilte (bortset fra informationstavler om fredningen) på Kløvermarken vil udgøre et problem i forhold til at oplyse brugerne af en bane om afløsning eller flytning af aktiviteter, blandt andet af hensyn til at skåne banerne.

Et arealforbrug til plantning af træer som fastlagt i fredningsforlaget § 4 (skønsmæssigt op mod 5000 m²) vil betyde nedlæggelse af adskillige sportsbaner og en dårligere kvalitet af de nærliggende baner på grund af skyggekast og vandforbrug. Hvad der i øvrigt forstås ved et øget naturindhold fremgår ikke af fredningsforlaget, men da dette også er et krav i § 4, vil det uundgåeligt føre til, at yderligere arealer ikke længere kan bruges til idræt. Dette opfatter Københavns Kommune ikke som en styrkelse af befolkningens rekreative muligheder, idet der dermed tilvejebringes flere tilbud, der ligner de eksisterende i de nærliggende parker mv., mens idrætsfaciliteter, som der er et stigende behov for, derved går tabt. Det skal understreges, at det forhold, at alle københavnske parker er fredede, gør det umuligt at tilvejebringe nye boldbaner i parkerne og begrænser kvaliteten og slidstyrken af de eksisterende baner (boldfællede). Kommunen har således ikke adgang til arealer, der kan kompensere for en nedgang i kapaciteten på

Kløvermarken.

Der er stort pres på omklædningsfaciliteterne på Kløvermarkens Idrætsanlæg. Tidspres, pladsmangel og de lange afstande mellem omklædningsrum og baner er blandt andet medvirkende til, at mange fodboldspillere møder op omklædte eller klæder om udendørs. Fredningsforslagets begrænsninger for ny-, om- og tilbygning vil betyde, at omklædningsfaciliteterne ikke kan udvikles tidssvarende. De fastlagte byggefelter (allerede bebyggede arealer samt parkeringspladser) og -bestemmelser er for snævre til, at kommunens ønsker om attraktive faciliteter kan imødekommes. Dette kan også gøre det vanskeligt at tiltrække brugergrupper, der lægger vægt på omklædning under hygiejniske og afskærmede forhold.

Det skal bemærkes, at det hidtil opførte byggeri er indpasset i områdets karakter og udformet, så indblikket ind mod byen ikke påvirkes. Det er Københavns Kommunes vurdering, at der vil kunne opføres byggeri til gavn for idrætsudøvelsen andre steder end i fredningsforslagets byggefelter, og kommunen kan og vil varetage hensynet til det kulturhistoriske samspil med byens silhuet i forbindelse med nyt byggeri.

Fredningsforslaget tager direkte stilling til etablering af en sti langs kanten af arealet, idet denne fastlægges som en rekreativ gangsti med grusoverflade og en bredde på højst 2,5 meter. Dermed udelukkes etableringen af en sti, der også kunne være egnet til løb, cykling eller rulleskøjtø. Københavns Kommune finder denne prioritering af lavintensiv fysisk aktivitet over mere udfordrende og krævende bevægelsesformer meget uhensigtsmæssig. På grund af fredningen af alle de københavnske parker er der meget begrænsede muligheder for at anlægge stier egnet til rulleskøjter, cykling mv. i andre områder.

Københavns kommuneplan fastlægger en mulighed for at anlægge en cykelrute, der forbinder Amager og de centrale bydele via Kløvermarken. Dele af ruten er etableret og andre dele forventes anlagt i de kommende år. Cykelruten vurderes at kunne indpasses, så den ikke påvirker idrætsfaciliteterne i nævneværdig grad. Den skal anlægges i en kvalitet, der gør det attraktivt at benytte cyklen som dagligt transportmiddel, dvs. med fast belægning og en bredde tilpasset behovet, så cyklisternes sikkerhed og tryghed tilgodeses. Fredningsforslaget vil med sine krav til stiudformning (gangsti i grus på maks. 2,5 meter) hindre anlæg af cykelruten på Kløvermarken. Ligeledes vil fredningen hindre opsætning af den skiltning og belysning, der er nødvendig for at gøre en cykelrute let og tryk at bruge. Kommunen har derved ikke umiddelbart mulighed for at skabe et sammenhængende stiforløb for cyklister. Dette vil være en hindring for realiseringen af kommunens trafikpolitiske mål for cyklismen.

Hidtil er driften og udviklingen af Kløvermarkens Idrætsanlæg gennemført under inddragelse af de mange idrætsudøvere, der er organiseret i en brugerbestyrelse (i lighed med andre københavnske idrætsanlæg). Fredningsforslaget ændrer afgørende på vilkårene for områdets drift og udvikling, idet alle forhold af betydning vil skulle optages i en plejeplan, før de kan gennemføres. Dette vil gøre arbejdsgangene langt mindre dynamiske, idet der ikke længere kan ske løbende ændringer affødt af de behov og muligheder, der opstår. Kommunen pålægges at opnå enighed med Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet om plejeplanens indhold, idet dette ellers fastlægges af Fredningsnævnet. Derved afskæres brugerbestyrelsen, der repræsenterer områdets daglige brugere, fra indflydelse. Dette ser Københavns Kommune som et tilbageskridt for brugerne og for kommunens ønske om dialog med de parter, der kender området bedst.

Københavns Kommune vil være repræsenteret ved det offentlige møde om fredningssagen, men uddyber også i øvrigt gerne sine synspunkter efter Fredningsnævnets ønske.